

2018-imiit 2028-mut innuttaasut amerlassusissaat (2050)

Innuttaasut amerlassusissaannik isikkussaannillu naatsorsuutit inuiaqatigiit pillugit pilersaarusiornerni pingaartorujussuupput. Naatsorsueqqissaartarfimmilu tutsuiginartunik innuttaasut ineriartornissaannik naatsorsuinissaq pingaartinneqartorujussuuvoq.

1990-ikkut qiteqqunnerannili Naatsorsueqqissaartarfimmit innuttaasut amerlassusissaat saqqummersinneqartalerput, taakkulu suliarineri pitsanngoriartuinnarput. Ukiut siulliit saqqummersitsinerni ukiut tallimakkaarlugit Kalaallit Nunaat tamakkerlugu innuttaasut amerlassusissaat saqqummiunneqarput. 2012-imi innuttaasut amerlassusissaannut kisitsisit kisitsisaataasivimmiilerput. 2014-2016-imi innuttaasut amerlassusissaat nunami sumiiffinnut assigiinngitsunut immikkoortinneqarput. 2017-imi Inatsisartut Qaasuitsup Kommunian kominunut marlunnut avittussanngortippaat, innuttaasut amerlassusissaannut naatsorsuineq allanngortinneqartarialersillugu. Siullermik paasissutissat tunngaviusut kommunit nutaat tunngavigalugit immikkoortiterneqarput.

Maanna saqqummersitsinermi siusinnerusukku naatsorsuinerit ilaannut periaaseq atorneqartarsimasoq iluarsineqarpoq. Iluarsineq sunniuteqangaatsiarmat nunap immikkoortuinut innuttaasut amerlassusissaannut atussallugu sulit tulluannigilaq.

Naatsorsuinerup inernerit

Innuttaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat atorlugit innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerit inernerit Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersitami uani sammeneqarput. Kisitsisitigut paasissutissat nalinginnaasuunatik naatsorsuinerup inernerivai. Naatsorsuinermit atorneqarput 2018-imi januaarip aallaqqaataani innuttaasut aamma ukiut qulit ingerlaneranni innuttaasut ineriartorsimaneri, inuiaqatigiinni ukununnga tunngasut; meeqqiorneq, toqusut, Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttarnerit kiisalu Kalaallit Nunaata iluani nuuttarnerit.

Inuit amerlavallaannginnerat pissutaalluni nalinginnaasumik amerlavallaanngitsunut naatsorsuineq nalorninartoqartarpoq. Ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu (ukiut qulit sinnerlugilluunniit) pisussanik naatsorsuinerit isigineqassapput, naatsorsuinermit inernerit piviusumillu kisitsisinut assingunerulertussaallutik.

Naatsorsueqqissaartarfiup naatsorsukkanik annikitsukkaartunik saqqummiunnissamat aalajangeranarut, naatsorsukkat

atorfissaqartinneqarnerat aamma ataatsimut tunngaveqarnissamik pissutaapput.

Innuttaasut ikinnerulissapput utoqqaanerulerlutillu

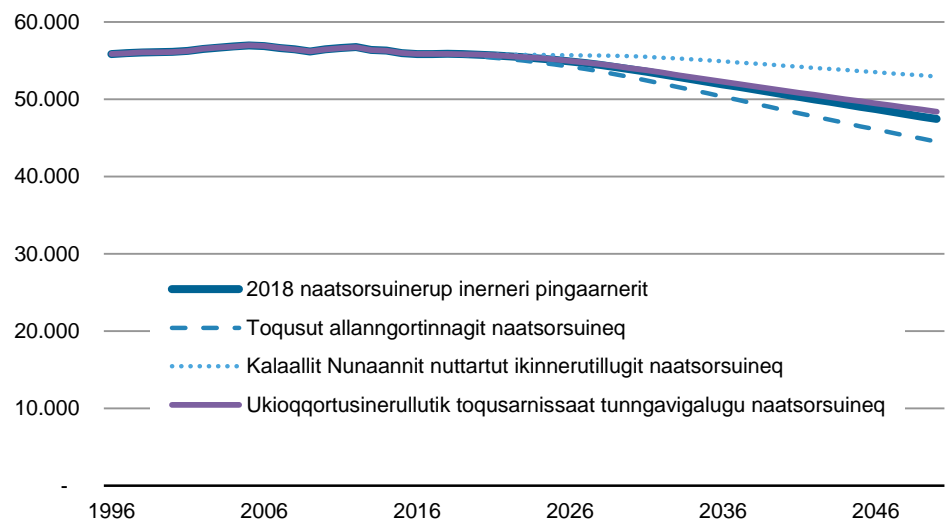
Ukiut tulliuttut qulit ingerlanerini innuttaasut amerlassusaat 2,6 procentinik ikilisinnaapput, ullumikkut innuttaasut 55.877-iusut 2028-mi 54.400-inngorsinnaallutik. Innuttaasut 65-it sinnerlugit ukiullit amerlanerulissapput 2030-kkullu ingerlanerini 65-it sinnerlugit ukiullit amerliartornerulissallutik, 1960-ikkunni inunngorsimasorpasuit sulisinnaassusilittut ukioqarunnaarsimassapput. 45-nit 54-inut ukiullit ullumikkornit 30 procentit missaannik ikinnerussapput.

Ukiut 30-t tulliuttut ingerlanerini innuttaasut 15 procentit missaannik ikilisinnaapput, maanna Kalaallit Nunaanni inuit 55.877-iusut 2048-mi 48.100-inut ikilisinnaapput.

Ukiut qulit 15-illu matuma siornarnit arnat meeqqiorsinnaasut ikinnerulissammata ukiuni tulliuttuni amerlasuuni ikinnerusunik meeqqiortoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Ukiumullu toqusut amerlanerusarnissaat ilimagineqarmat inunngortartut toqusunit ikinnerunissaat naatsorsuutigineqarpoq.

65-it sinnerlugit ukiullit amerlinissaat ilimagineqaraluartoq 65-it sinnerlugit ukiullit ukioqqortusinerullutik toqusartut amerlinissaat ilimagineqarmat, qanoq amerlatigilernissaat nalorninarpoq. Taamaattumik 65-it sinnerlugit ukiullit maannamut toqusartut ukiui aamma malillugit naatsorsuisoqarpoq. Inuit utoqqaanerulerlutik toqusarnissaat naatsorsuutigalugu misissuinermi naatsorsuineq malillugu ukiut qulit qaangiuppata Kalaallit Nunaanni inuit 65-it sinnerlugit ukiullit 6.950-it najugaqassapput, toqusut ukiui allanngunngippata 65-it sinnerlugit ukiullit 6.221-iussapput.

Titartagaq 1. 1996-imiit 2050-imut innuttaasut amerlassusissaat

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benp18>).

Inunngortartut amerlanerunerat (inunngortut toqusunik ilanngarlugit) naatsorsuiffiup nalaani ikilissapput.

Ukiut kingullit qulit ingerlanerini Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut assigalugit taamaaginnassappata, tassa ukiumut 400-it missaat Kalaallit Nunaannit nuuttaannassappata innuttaasut ikilissapput. Nuuttartut inunngortartut amerlanerunerannik ilanngaraanni inuit Kalaallit Nunaanni najugaqartut ikilisussaassapput.

Inuit ikilissanngippata inuit nuuttartut inunngortartut amerlanerunerannit ikinnerussapput.

Pingaarnertut naatsorsuutit nuuttartut amerlassusaannut malussarissusaat takutinniarlugu, nuuttarnertut amerlassusissaat siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ikilillugit naatsorsuisoqarpoq.

Sivisuumik nuuttartut ilimananngikkaluartumik affaannanngornissaat ilimagalugu naatsorsorneqarluni. Nuuttartut katinnerini ukiut qulit ingerlanerini ukiumut 215-iinnaasarnissaat naatsorsuinermit tunngavigneqarpoq.

Naatsorsuutit pingaarnerit saniatigullu naatsorsuinerit allat marluk titartakkami 1-imi takutinneqarput.

Takussutissiaq 1. 1998-imiit 2048-mut innuttaasut ukiuinut agguataarneri, ukiut aalajangersimasut malillugit

	1998	2008	2018	2028	2038	2048
Katillugit	56.072	56.457	55.877	54.426	51.288	48.083
0-2 Meeraaqqeriviit	3.115	2.488	2.482	2.254	1.912	1.823
3-5 Meeqqeriviit	3.305	2.578	2.300	2.303	1.910	1.794
6-8 Meeqqat atuarfianni nukarliit	3.306	2.564	2.368	2.334	1.954	1.767
9-12 Meeqqat atuarfianni akulliit	3.953	3.783	3.066	3.040	2.710	2.325
13-15 Meeqqat atuarfianni angajulliit	2.584	3.003	2.322	2.128	2.110	1.753
16-17 Inuusuttuaqqat 18-it inorlugit ukiullit	1.514	1.835	1.294	1.224	1.232	1.025
18-24 Inuusuttuaqqat 18-it sinnerlugit ukiullit	4.572	5.930	5.829	4.652	4.551	4.076
25-34 Inersimasut, suliffillit	10.909	7.032	8.768	7.706	6.492	6.438
35-44 Inersimasut, suliffillit	9.817	9.840	6.572	8.362	7.146	6.127
45-54 Inersimasut, suliffillit	6.350	8.728	8.828	6.096	7.733	6.544
55-64 Inersimasut, suliffillit	4.017	5.113	7.411	7.347	5.273	6.702
65-74 Utoqqaat 1	1.991	2.594	3.237	5.056	4.979	3.792
75-79 Utoqqaat 2	360	632	829	1.061	1.874	1.437
80+ Utoqqaat 3	279	337	571	865	1.412	2.480

Najoqqataq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benp18>).

Takussutissiami 1-imi takuneqarsinnaapput Naatsorsueqqissaartarfiup naatsorsugai 2050-ip tungaanut innuttaasut amerlassusissaannut tunngasut pingaarnerit, taakku innuttaasut 1. januaarimi 2018-imi amerlassusaat tunngavigalugit suliarineqarput. Inuit amerlassusissaannik naatsorsuinerit inernerit naqinnernik uingasunik nalunaarsorneqarput.

Inuit amerlanngitsut tunngavigalugit inuit amerlassusissaannik naatsorsuinerit naatsorsuutit inernerit, inuit amerlasuut tunngavigalugit naatsorsuinerit nalinginnaasumik nalorninartoqarnerusarput. Ukiut

ikinnerusut siumut isigigaanni (ukiut ataatsimiit tallimanut), siunissamik naatsorsuineerarpasuarnik ilaqanngikkaangamik eqqoriaalluarnerusarput.

Paasissutissat sukumiinerusut suaassutsinut aammalu ataatsimik ukioqalernermiit ukioqqortussutsinut tunngasut Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasiviani <http://bank.stat.gl/benp18>- imi pissarsiarineqarsinnaapput.

2017-imi innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinermit sanilliussineq

Innuttaasut amerlavallaannginnerat pissutaalluni ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu naatsorsuinermit inernerit aamma naatsorsukkat annikittualukkuutaartut inernerit nalorninarqartut eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Takussutissiaq 2. 2028-mi aamma 2038-mi innuttaasut amerlassusissaat (2017-imi aamma 2018-imi naatsorsuutit malillugit)

	2028			2018-imi assigiin- ngissut pct.-in- ngorlugu	2038		2018-imi assigiin- ngissut pct.-in- ngorlugu
	2018	(2018)	(2017)		(2018)	(2017)	
Katillugit	55.877	54.426	54.310	0	51.288	52.578	-2
-4	4.043	3.785	4.014	-6	3.183	3.706	-13
5-9	3.875	3.882	3.883	0	3.259	3.644	-10
10-14	3.825	3.707	3.695	0	3.449	3.631	-5
15-19	3.633	3.248	3.387	-4	3.256	3.352	-3
20-24	4.285	3.311	3.703	-9	3.232	3.533	-7
25-29	4.659	3.488	3.884	-8	3.169	3.608	-9
30-34	4.109	4.218	4.024	5	3.322	3.650	-8
35-39	3.605	4.496	3.887	17	3.319	3.472	-4
40-44	2.967	3.866	3.570	10	3.827	3.468	12
45-49	3.689	3.372	3.505	-4	4.139	3.635	14
50-54	5.139	2.724	3.183	-9	3.594	3.508	2
55-59	4.334	3.141	3.413	-6	2.994	3.247	-6
60-64	3.077	4.206	3.855	11	2.279	2.661	-12
65-69	1.907	3.126	2.771	19	2.258	2.336	-4
70-74	1.330	1.930	1.790	11	2.721	2.334	29
75-79	829	1.061	1.003	7	1.874	1.589	34
80-84	377	562	519	11	928	825	27
85-89	158	240	191	31	360	302	37
90-	36	62	33	79	125	77	124

2018-imi naatsorsuutigineqarpoq 2028-mi inuit 54.426-ussasut 2017-imi naatsorsuutigineqartut assigingajallugit. Naatsorsukkalli assigiinngissuteqalaarput. Ukioqqortunerusut procentinngorlugit naatsorsorneri ingammik assigiinngillat. Kisianni 2018-imi 80-inik sinnerlugilluunniit ukiullit innuttaasut 1 procentiinnaraat. 2028-mi naatsorsuutigineqarpoq 65-inik sinnerlugilluunniit ukiullit innuttaasut 13 procenterissagaat (2017-imi naatsorsuinermit 12 procentiussasoq naatsorsuutigineqarsimasoq).

Ukiut qulit qaangiunnerini naatsorsuinerit inernerit nikinganerulerput. 65-inik sinnerlugilluunniit ukiullit innuttaasut 16 procentilissaagaat naatsorsuutigineqarmat (2017-imi naatsorsuinerimi 14 procentiusoq).

Periaatsip allanngornerata innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinermit sunniinera

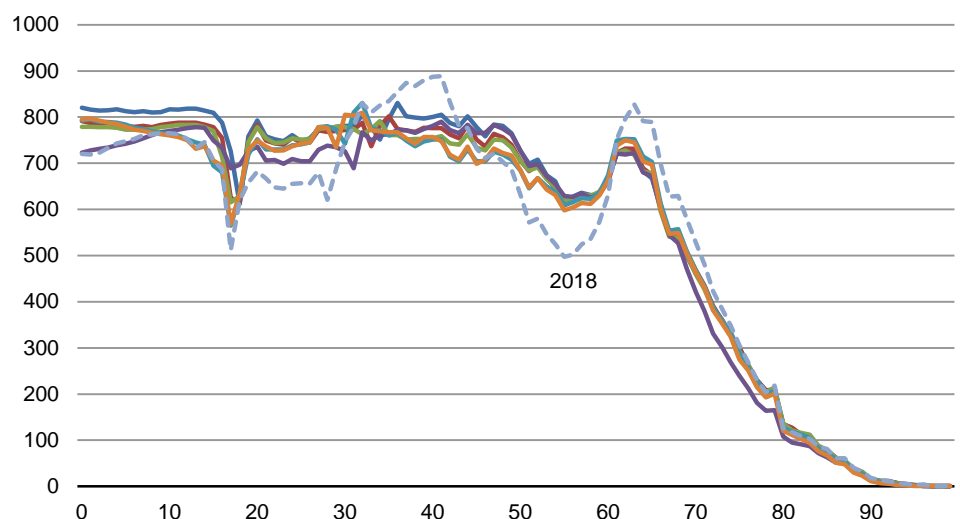
Nunanut allanut nuuttartussat ukiui, suaassusii ukioqatigiiaallu amerlassusaat tunngavigalugit nunanut allanut nuuttartussat naatsorsorneqarput.

Innuttaasut Kalaallit Nunaannut nuuttartut assingusumik naatsorsorneqarsinnaanngillat innuttaasut taamatut isikkoqarnerat pissutaalluni.

Kisianni ukiup naatsorsuiffiusup siuliani Kalaallit Nunaannit nuuttunut Kalaallit Nunaannut nuuttut ilanngunneqartarput (ukiui suaassusiilu tunngavigalugit). 2017 tikillugu innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuisarnerni Kalaallit Nunaannut nooqqittartut, naatsorsuinerimi tunngavigineqartuni ukiui nikissimangippata, naatsorsuinerimi tunngavigineqartut assigiinnassavaat. Taamaasilluni Kalaallit Nunaannut nuuttartut ukiui nikissimanatik.

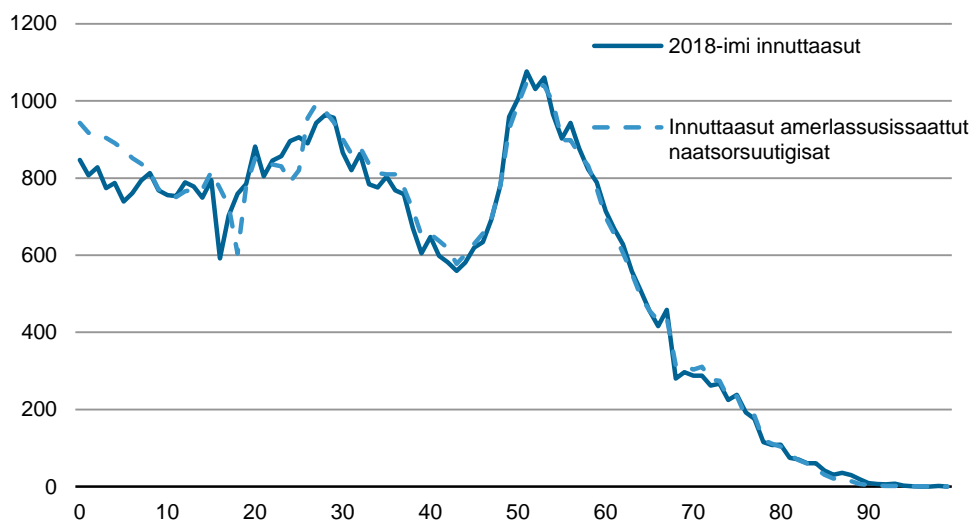
Tamatuma sunniutaa titartakkami 2-mi takuneqarsinnaavoq, ukiumut innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerit titarneeqqat atorlugit nalunaarsimapput. Kalaallit Nunaannut nooqqittartut ukiui apeqqutaatinnerit naatsorsorneqarsimasut takuneqarsinnaavoq innuttaasut ukiui allatut isikkoqartut. Piffissaq ungasilliartortillugu sunniutaat annertunerupput.

Titartagaq 2. 2030-imi innuttaasut ukiui tunngavigalugit, 2012-2018-imi innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineri

2010-mi innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerimi innuttaasut ukiui apeqqutaatinneqarsimasuugaluarpata 2018-imi innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerimi titartakkap 3-p assigisimassagaluarpaa. Tassani 2018-imi innuttaasut aamma takutinneqarput.

Titartagaq 3. 2018-imi innuttaasut ukiuinut immikkoortillugit, 2010-milu innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineq

Ukiut tunngavigalugit innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineq 2018-imi innuttaasut amerlassusissaannut eqqornerusoq takuneqarsinnaavoq, ingammik 30-nik ukioqalereersimasut eqqarsaatigalugit. 2010-mi innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerimi inunngortartut amerlanerusarnissaannik naatsorsuisimaneq 2010-mi inunngortartut amerlanerunerannik pissuteqarpoq (kisitsisit naatsorsuinerimi tunngavigineqartut malinneqarnerat pissutaalluni).

Efterskolertartut ajornartorsiortitsimmata siunissami innuttaasunik naatsorsuisarnissani tamanna iluarsineqarumaarpoq. 2008-p tungaanut meeqqat atuarfiini atuartut 11. klassi ilanngullugu atuartarput. 2008-mi meeqqat atuarfiini atuartut 10. klassimuinnaq atuartalerput, ukioq taanna klassit marluk meeqqat atuarfiat naammassivaat. 2009-mi efterskolimi aallartittut ukiumik ataatsimik ukiukinnerulerput. Taamaattoqarnera pissutaalluni naatsorsuinerimi periaatsimik iluarsiiisoqartoqanngilaq.

Innuttaasut amerlassusissaat 2018, periaaseq

Saqqummersitami uani innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerimi tunngavigineqartoq nassuiarneqarpoq, innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuutitut ilimagisat suunersut ilanngullugit, 2018-imiit 2050-imut innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuutit Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataasiviani (<http://bank.stat.gl/benp18>) pissarsiarineqarsinnaapput.

Innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerimi tunngaviusoq ukiut siulianni atorneqartarsimasumit nutaajuneruvoq. Teoretiskiusumik tunngavia taamaaginnaraluartoq Naatsorsueqqissaartarfimmut periarfissat nutaat takkunnerisa kingorna allanngortinneqartariaqarsimavoq. Naatsorsuinerimi periutsit ilaat aamma allanngortinneqarput.

Naatsorsueqqissaartarfimmit regneark atorlugu uani naatsorsuinerimi tunngaviusoq suliarinerpoq, taanna najoqqutap kodia atorlugu najoqqutamut

tunngaviusumut allanullu atuisunut soqutiginnittunut Excel-imik atuinissamut periarfissaqaraanni ingerlateqqinneqarsinnaavoq. Kodi atorlugu kisitsisit naatsorsorneqarsinnaapput saniatigullu periarfissanik allanik aamma naatsorsuisoqarsinnaalluni. Regnearkip naatsorsueriaasii tamanut isertuussinani saqqumipput paasinarluinnarlutik.

Naatsorsuinermi tunngaviusumi Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasivianiittut kisitsisit tunngavigineqartut atorneqarput, Kisitsisaataasiviup API-a tassani atorneqarpoq. Tabelit kisitsisit tunngaviusunik imaqartut tassaapput inuit amerlassusaanut tunngasut aamma inunngortartut pillugit kisitsisit, inunngortartut erninermi anaanaasa ukiuinut kinguaariaanullu sorlernut ilaanerinut immikkoortinneqarnikuupput.

Naatsorsueqqissaartarfimmit, ukiuni kingullerni tallimani aamma/imaluunniit qulini innuttaasut amerlassusiisa ineriartorsimanerat malillugu innuttaasut amerlassusissaat, naatsorsorneqartarsimagaluarpoq. Assersuutigalugu, ukiut kingullit qulit ingerlanerini Kalaallit Nunaannit nuuttartut ukiumut 400-iusarput. Tassa oqaatigineqarsinnaavoq inuit 4.000-it ukiut qulit ingerlanerini Kalaallit Nunaannit nuukkumaartut, Kalaallit Nunaannit nuuttarneq pissutaalluni Kalaallit Nunaanni najugaqartut 4.000-inik ikinnerulissasut, innuttaasut amerlassusissaasa naatsorsorneqarnerisa takutippaat.

Tamanna ukiut amerlavallaanngitsut ingerlanerini innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerne atorneqarsinnaavoq, kisianni assersuutigalugu ukiut 30-t qaangiuppata innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinermuunngitsoq. Taamaattumik naatsorsuinermit tunngaviusoq nutaamik naatsorsuinermit atortussamik pisaarpoq, taanna atorlugu Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttussanut tulluarsarneqarput. Taamaasilluni aamma innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerne ukiup arlaqartut ingerlanerini imaluunniit ukiup tulliani Kalaallit Nunaannit nuuttoqartarunnaarnissaa ilanngunneqarpoq.

Naatsorsuinermi periutsumut nassuiaat

Innuttaasut amerlassusissaannik tunngaviusoq nunami sumiiffinni innuttaasut isikkui tunngavigalugit periuseq atorlugu teoretiskimik suliaavoq, naatsumik oqaatigalugu inuit aalajangersimasut ukiuni pereersuni toqusarnerat, meeqqiortarnerat aamma Kalaallit Nunaannut Kalaallillu Nunaannit nuuttarnerat tunngavigalugit siunissami innuttaasut amerlassusissaat naatsorsorneqarlutik suliaalluni.

Naatsorsueqqissaartarfimmit Kisitsisaataasivimmut tabelit kisitsisinik assigiinngitsorpassuarnik, soorlu makkuninnga imallit saqqummersinneqartarput; innuttaasunut naatsorsuutit aamma meeqqiornermit tunngasut. Taakkut tabelit kisitsisinik tunngavigineqartussanik imaqarput.

Kisitsisaataasivimmi innuttaasut amerlassusissaat innuttaasut Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut tabelini immikkoortinneqarsinnaanngorlugit suliarineqarsimapput. Tassa qinerneqarsinnaapput 'innuttaasut tamaasa' aamma 'innuttaasut Kalaallit Nunaanni inuusimasut'.

Ukioq inunngorfik tamatigut ilaasarpoq innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerni, kisitsisitigut paasissutissani allani ukioqqortussuseq atorneqartarnera pissutaalluni assigiinngittoqarsinnaavoq. Ukiumi ataatsimi ukioqqortussutsit marluusarput, inunngorfiit ukiut marluusarlutik.

Innuttaasut tunngavigineqartut ukununnga immikkoortinneqarput; suaassuseq aamma ukioqqortussutsit assigiinngitsut, innuttaasut tunngavigineqartut siunissami amerlassusissaat naatsorsorneqartarput uku tunngavigalugit; piffissaq, suaassuseq, ukioqqortussutsit.

Ukiumi uumallutik inunngortut naatsorsorneqarput piffissap meeqqiornerit amerlassusaanik (tassani pineqarlutik innuttaasuni tunngavigineqartuni arnat ukiui meeqqiortunut naleqquttut) amerlisarlugit (ukioq $x + 1$). Meeqqat piffissap ingerlanerani inunngortut suaassusaat, tassani kisitsisit tunngavigineqartut 1973-imiit 2017-imeersuupput, inunngortut 100-iugaangata nukappiaqqani 0,513-iusartut nivarsiaqqat 0,487-iusarput.

Tulliullugu naatsorsorneqarpoq innuttaasut tunngavigineqartut piffissap ingerlanerani toqusarnissaat.

Innuttaasut tunngavigineqartut ilaasa Kalaallit Nunaannit nuuttarnissaat ilanngullugu naatsorsuutigineqarmat, innuttaasut tunngavigineqartut piffissap ingerlanerani ikilinissaat naatsorsuutininut ilaavoq, tassani Kalaallit Nunaannit nuuttartut ukioqqortussutsini aalajangersimasuni suaassutimilu aalajangersimasumi qanoq amerlatigineri immikkut isiginiarneqarput.

Suaassuseq, ukioqqortussutsini amerlassutsit, ukiup siuliani Kalaallit Nunaannit nuuttut innuttaasullu amerlassusissaannut ilanngunneqarnerat eqqarsaatigalugit Kalaallit Nunaannut nuuttut amerlassusaat naatsorsorneqarpoq. Naatsorsuinerni periaaseq tunngavigalugu innuttaasut inunngorfiisa ilaannginneri pissutaalluni agguaqatigiissitsineq piviusorsiorpallaanngilaq.

Ukiut amerlanerit naatsorsuutigineqaraangata innuttaasut amerlassusissaat nalorninarnerulertarpoq, tamanna innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuilernerimi inunngoreersimasut eqqarsaatigalugit suli nalorninarneruvoq. Innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuilernerimi inunngoreersimasut eqqarsaatigalugit toqusarnerit aamma Kalaallit Nunaannut Kalaallillu Nunaannit nuuttartut nalornissutaapput. Meeqqiorneq eqqarsaatigalugu innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerni inunngortut aamma nalornissutaapput.

Inuit amerlassusii apeqqutaallutik meeqqiorneq, toqusoqartarnera, Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut nalorninartarput. Kalaallit Nunaanni inuit ikinnerisa ersersippaat taakku ukiumiit ukiumut

nikeriarujussuarsinnaasarneri. Ukiumit ukiumut assigiinningsunik pissuteqartumik nikeriarsinnaasarneri kisimik nassuiaattaasinnaapput. Allanngorarnerujussuaq annikillisinniarlugu nalinginnaasumik ukiut tallimaagajuttut atorlugit naatsorsuisoqartarpoq. Inuit amerlassusiini ukiumi ataatsimi aalajangersimasumik pisoqarsimanera tunngaviginiarneqanngilaq, teoretiskiusumilli tunngavisoq ersersinniarneqarluni.

Naatsorsuinermi nalorninartut annikillisinniarlugit innersuussutigineqarpoq naatsorsuiffiusoq sapinngisaq tamaat sivikinnerpaaffissaminiitinneqassasoq. Kisianni illuatungaaticut aatsaat piffissaq sivisooq naatsorsuiffigineqarpat paasineqarsinnaapput naatsorsuinermi atorneqartut innuttaasut ineriartornerisa isikkuannut sunniuteqarnerat. Assersuutigalugu inunngortut meeqqiornermut taamaallaat attuumassuteqanngillat, tassani apeqqutaalluinnarmata arnat meeqqiorsinnaasut amerlassusaat. Ukioqatigiiaani arnat pisarnermiit amerlanerusimappata imaluunniit ikinnerusimappata, arnat meeqqiorsinnaasut ukiui qaangersimassavaat nalinginnaasumik meeqqiorneq ingerlaqqilerpat.

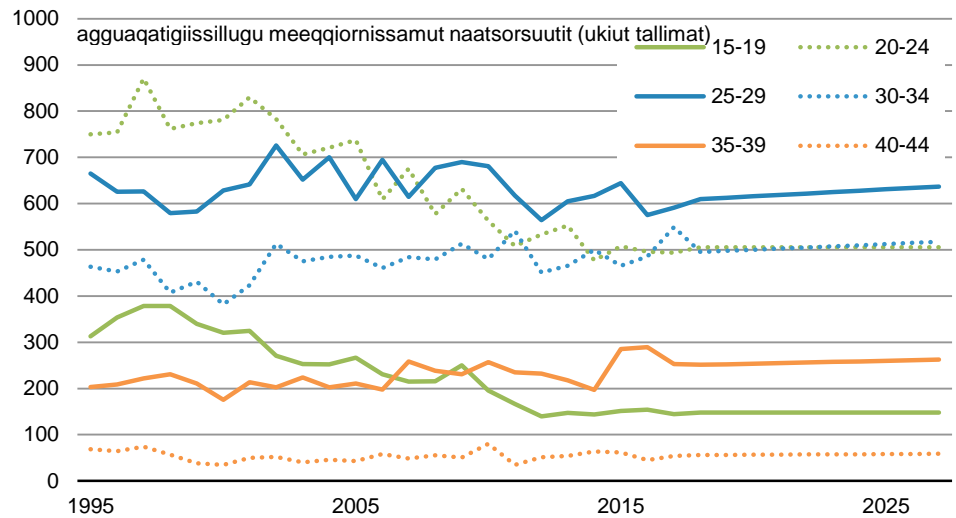
Ilimagisat, meeqqiorneq

Siunissami inunngortussanik naatsorsuinermi arnaq qanoq amerlatigisunik meerartaassanersoq aamma arnat meeqqiorsinnaasut inuiaqatigiit akornanni qanoq amerlatigissanersut taputartuullugit naatsorsorneqarput.

Ukiut tallimat ingerlanerini, tassa 2013-imiit 2017-imut ukioqqortussuseq apeqqutaatillugu innuttaasut akornanni qanoq meeqqiortoqartigisimanersoq naatsorsorneqarnikuuvoq. Qanoq amerlatigisunik meerartaartarneq tassaavoq arnat aalajangersimasumik ukiullit akornanni 1.000-iugaangata meeqqat inunngortut amerlassusaat. Qanoq amerlatigisunik meerartaartarneq tassaavoq naatsorsukkat tamarmik katinnerat, tassanilu pineqartarpoq arnap meerartaarsinnaanermi (15-init 49-nik ukiullit) qanoq amerlatigisunik meeqqiornissaa, tassa arnaq ukiuni meeqqiorfissamini meeqqiussaguni 50-inillu ukioqalernissami tungaanut inuussaguni.

Innuttaasut tamakkerlugit ukioqqortussutsit tallimat akornanni qanoq meeqqiortoqartigissanersoq titartagaq 4-imi takuneqarsinnaavoq. Tassani takuneqarsinnaavoq ukiut 15-it kingulliit ingerlaneranni meeqqiorneq apparsimasoq, tassani arnat inuusunnerit 25-t ataallugit ukiullit pisuujunerpaapput. Arnat 15-it 19-illu akornanni ukiullit meeqqiornerat appaqqaaarsimavoq ukiullu qulit matuma siorna arnat 20-t 24-llu akornanni ukiullit meeqqiornerat apparsimalluni.

Titartagaq 4. Ukiut eqqarsaatigalugit meeqqiorneq, 1995-imiit 2017-imut innuttaasut tamakkerlugit

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benft>).

Meeqqiornerup qanoq appartiginissaa eqqoriarneqarsinnaanngilaq. Savalimmiuni, Islandimi aamma Kalaallit Nunaanni meeqqiorneq Nunani avannarlerni meeqqiornermut sanilliullugu qaffasinnerujussuuvoq, Nunani avannarlerni meeqqiorneq inunnik amerliartortitsiunnaareernikuvoq.

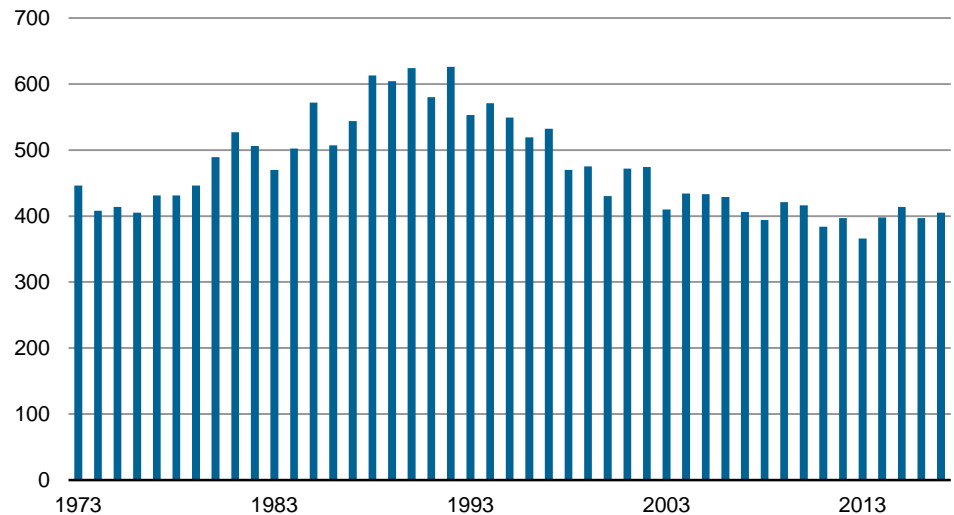
Innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineri 2013-imiit 2017-imut arnat 1.000-it 2.062-inik meeqqiorsimasutut naatsorsorneqarput. Ilimagineqarpoq ukiuni qulini tulliuuttuni meeqqiorneq annertusi allalaassasoq, tamatumalu kingorna innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuiffiusumi assigiiaginnalissasoq. Taamatut isikkoqarnissaa ilimagineqarpoq arnat 25-t inorlugit ukiullit meeqqiornerat taamaaginnassappat, arnallu 25-t sinnerlugit ukiullit meeqqiornerat 5 procentimik qaffassappat. Tamanna titartagaq 4-imi aamma takuneqarsinnaavoq.

Ilimagineqarpoq arnat 1.000-it meeqqiornerat 2.132-nut qaffassasoq, tassa inunnik amerlisaataalaartumik meeqqiortoqassasoq, arnaq ataaseq 2,1-inik meerartaartassasoq.

Ukiuni tulliuuttuni inunngortut amerlassusaannut arnat meeqqiorsinnaasut amerlassusaat sunniinerpaasussaavoq, innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineri ukiuni amerlasuuni siullerni arnat meeqqiorsinnaasut ikilisussaapput. 1990-ikkunni inuusimasut amerlapput (1960-ikkunni inunngornikorpassuit meeraat) taakkulu erninissatik tamakkingajalerpaat.

Titartakkami 5-imi takuneqarsinnaavoq 1990-ikkunni inunngortut akornanni niviarsiaqqat inunngortut 30 procentit angullugit maanna inunngortunit amerlanerusut. Niviarsiaqqat taakku siunissami meeqqiortuusussaapput.

Titartagaq 5. 1973-imiit 2017-imut niviarsiaqqat inuusut

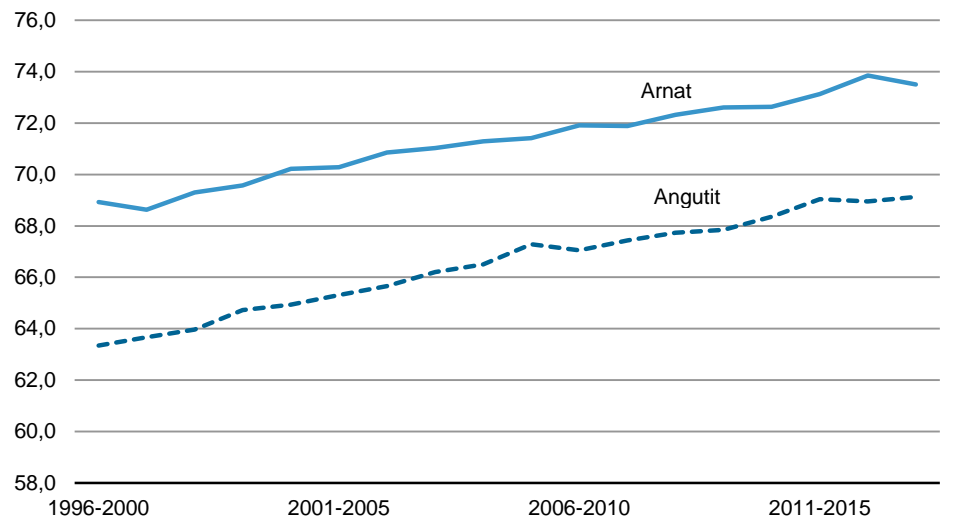

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benbbl0>).

Ilimagisat, toqusoqartarnera

Toqusoqartarneranik malinnaanermi innuttaasut agguaqatigiissillugu inuuneqqortussusaat atorneqartarpoq, taanna ukiut tallimat ingerlaneranni toqusartut malillugit suliarineqartarpoq. Titartakkami 6-imi 1996-imiilli inoorlaat agguaqatigiissillugu inuuneqqortussusissaat takuneqarsinnaavoq.

Titartagaq 6. 1996-imiit 2017-imut agguaqatigiissillugu inuuneqqortussuseq

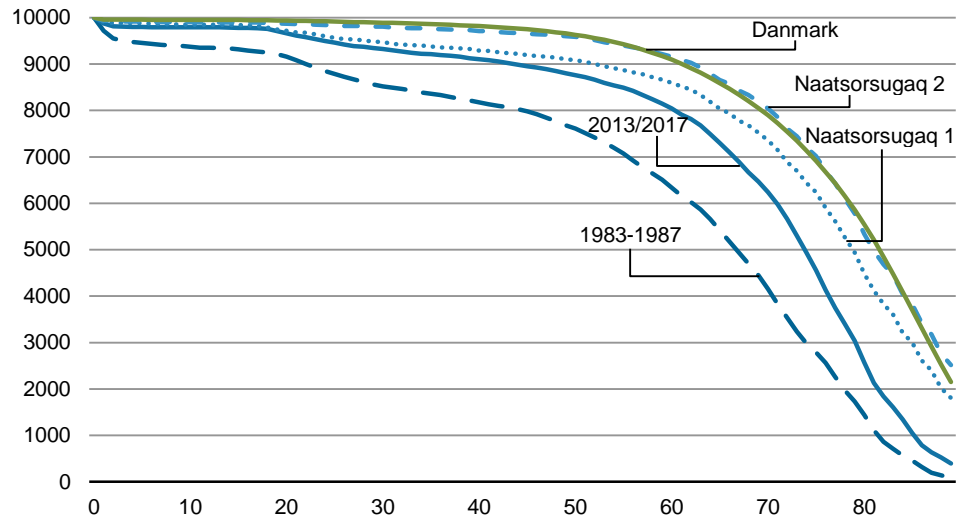
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/bendt>).

Nunanut avannarlernut sanilliullugu inuuneqqortussuseq sivitsungaatsiarneqarsinnaavoq, ilimagineqarporlu inuuneqqortussutsip qaffakkiartornera ingerlaannassasoq.

Inuuneqqortussuseq qaffassappat imminorneq aamma ajunaarnerit pissutaallutik inuunermik ukiunik annaasaqarnerit annertuumik ikilisittariaqassapput. Imminortarnerit aamma ajunaartarnerit angutit 17-it

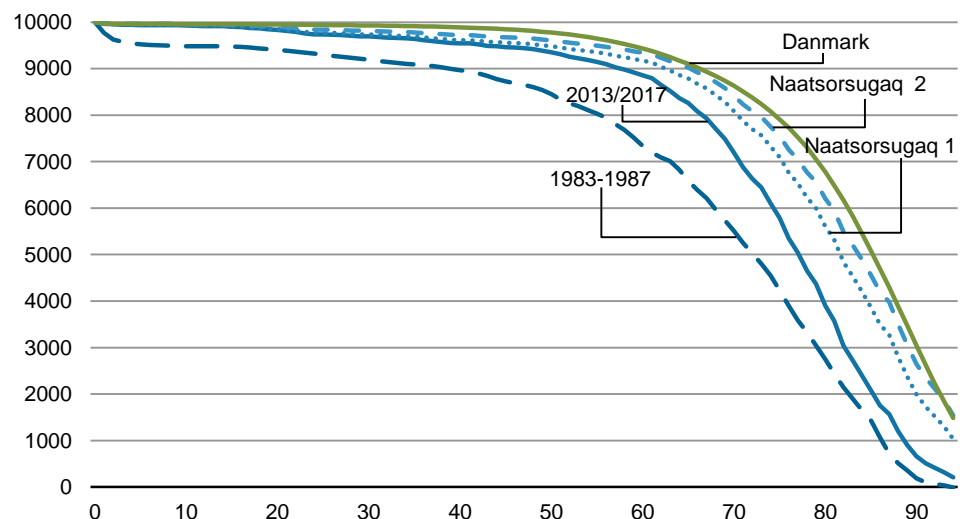
25-llu akornanni ukiulinni ukiunik annaasaqaataanerpaajupput. Tamanna titartakkami 7a-mi takuneqarsinnaavoq, tassani ukioqatigiiaani (arnani titartakkami 7b-mi) angutinilu 10.000-ini inoorlaat akornanni inuunissaq takutinneqarpoq. Danmarkimi arnat inuunissaat assersuutitut aamma takuneqarsinnaavoq.

Titartagaq 7a. Angutit inuunissaat

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/bendt>, www.statistikbanken.dk/hisb9).

Titartagaq 7b. Arnat inuunissaat

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/bendt>, www.statistikbanken.dk/hisb9).

Titartakkani 7a-mi aamma 7b-mi takuneqarsinnaasut malillugit ukiuni kingullerni 30-ni 30-t inorlugit ukiullit toqusarnerat annikillerujussuarsimavoq, tamanna pissutaalluni ukioqqortussuseq qaffangaatsiarluni. Ukiukillutik toqusut inuunissaraluatik ukiut amerlanerusut annaasussaavaat, taamatullu akerlianik ukioqqortusereerlutik toqusut ukiut ikittuinnaat annaasussaallugit, sivisunerusumik inuusussatut naatsorsorneqassallutik.

Innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuinerminu inuuneqqortussusermut naatsorsuutini toqusoqartarneranik naatsorsuutit kingulliit 2013/17-imeersut

atorneqarput. Piffissaq naallugu (2050-imut) inuunissaq pillugu aamma titartaganngorlugu naatsorsuisoqarpoq. Assigiinningsut taakku akornanni assigiaartumik toqusoqartarnissaa naatsorsuineri atorneqarpoq.

Inuuneqqortussutsip qaffakkiartornera maliinnarneqassappat 50-inik ukioqalereersimasut akornanni utoqqalinerusalermissaq pisariaqarpoq. Naatsorsugaq 1, Naatsorsueqqissaartarfimmit 2011-mili naatsorsueriaaseq atorlugu suliarineqarpoq. Utoqqaanarpaat toqusarnerat eqqarsaatigalugu annertuumik nalunartoqartoqarpoq. Toqusimasut amerlavallaanngitsut najoqqutarineqarput. 2018-imi januaarip aallaqqaataani 85-it sinnerlugilluunniit ukiullit taamaallaat angutit 65-iupput arnallu 129-ullutik.

Takussutissiaq 3. 2009-miit 2013-imut ukiumut inuunerit annaasat, toqnermut pissutaasunut immikkoortillugit

	Angutit	Arnat	Katillugit	Procentinngorlugit		
				Angutit	Arnat	Katillugit
Toqusut katillugit	3.365	2.195	5.561	100,0	100,0	100,0
Imminortut	1.238	533	1.771	36,8	24,3	31,8
Ajunaartut	385	160	545	11,4	7,3	9,8
Toqutaasut	74	97	172	2,2	4,4	3,1
Pissusissamisoortumik toqusut	1.668	1.405	3.073	49,6	64,0	55,3
- kræfteqarlutik	443	556	999	13,2	25,3	18,0
- KOL-eqarlutik	15	38	54	0,5	1,7	1,0
- tallimat inorlugit ukioqarlutik	339	146	485	10,1	6,7	8,7

Malugiuk: Inuuneqqortussusissaq inorlugu toqusoqanngippat.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfimmi kisitsisaatit.

Takussutissiami 3-mi takuneqarsinnaapput inuunermik annaasat naatsorsornerisa inerneru. Taakku atorlugit Naatsorsugaq 2 suliarineqarsinnaavoq, tassani innuttaasut amerlassusissaannik naatsorsuineri toqusartut ikinnerpaaffissaminniissapput, tamannalu piviusunngussappat uku piumasaqaataapput:

- Imminortartut ikilinissaat (angutit imminortartut inuuneqqortussusermut sunniuteqarnerupput)
- Meeqqat toqusartut ikileqqittariaqarput
- Inuit peqqinnerulertariaqarput (inooriaaseq cigaritsilu)

(Arnat angutillu akornanni) toqusartut procentinngorlugit ima isikkoqassanganneqarput:

Takussutissiaq 4. Toqusartut procentinngorlugit amerlassusissaannik naatsorsuineq, ukioqqortussutsinut aamma suaassusernut immikkoortillugit

Ukioqqortussuseq	Naatsorsugaq 1		Naatsorsugaq 2	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
0 – 9	-10	-10	-40	-40
10 – 19	-10	-10	-80	-40
20 – 29	-20	-20	-80	-40
30 – 39	-20	-20	-60	-40
40 – 49	-30	-30	-60	-40

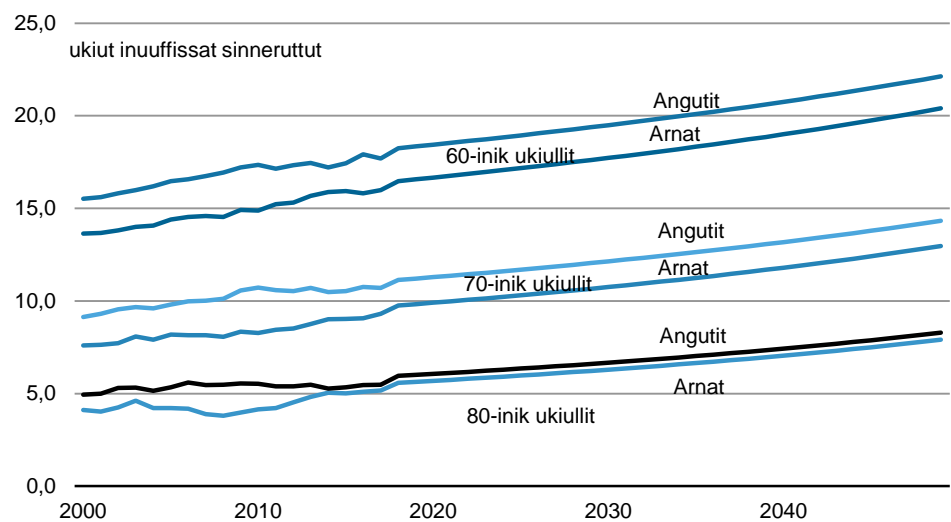
Ukiut tulliuttut ukiuni naatsorsuiffiusuni nikerarnerat assigiimmik agguataarneqarput tamatumalu kingorna allannngornani taamaaginnarluni. Naatsorsuutit malillugit inuunertussusissap ineriartornera eqqupajaarpoq, tassa inuit ukioqqortunerujartuinnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Takussutissiaq 5. 1998-2050-imi agguaqatigiissillugu inuuneqqortussuseq

	Naatsorsugaq 1		Naatsorsugaq 2	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
1998	64,3	69,8	64,3	69,8
2018	69,9	74,5	69,9	74,5
2030	71,6	76,1	73,0	76,8
2040	73,3	77,6	76,0	79,0
2050	75,0	79,2	79,3	81,5

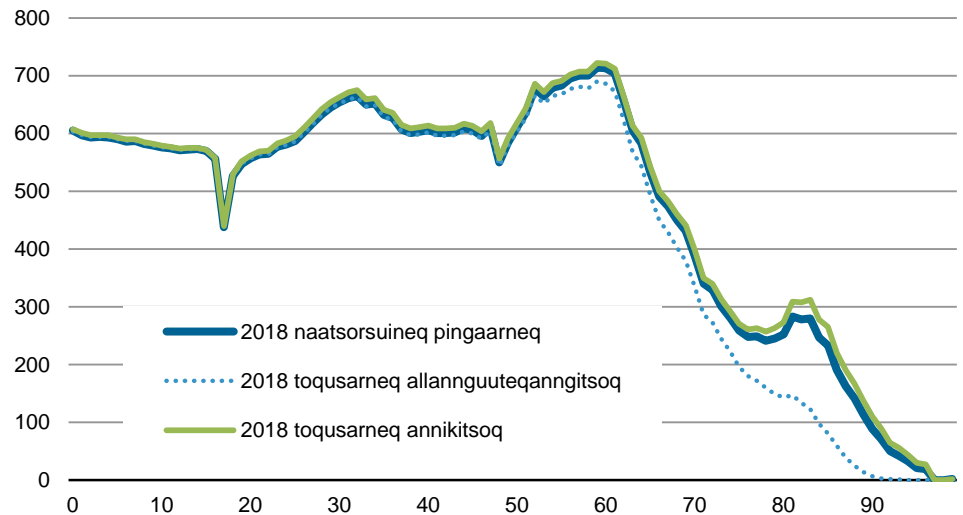
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik.

Titartagaq 8. Inuunerup sinnissaanut ilimagisat, ukiut qinikkat. 2000 - 2050

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik.

Titartagaq 9. 2050-imi ukiut agguarsimanerisa toqusarnernut sunniutai

Najoqqutaq: Naatsorsueqigissaartarfik, Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benp18D>).

Ilimagisat, Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut

Piffissap ingerlanerani Kalaallit Nunaannit nuuttoqartarpoq. 2008-miit 2017-imut inuit 27.188-it Kalaallit Nunaannit nuussimapput 23.151-illu Kalaallit Nunaannut nuussimallutik (taakkununga ilaapput illoqarfiit nunaqarfiillu avataanut nuussimasut). Agguaqatigiissillugu ukiut tamaasa Kalaallit Nunaannit nuuttarput inuuit 404-t.

Nuuttartut amerlanersaat Danmarkimut nuuttarput, 2018-imi januaarip aallaqqaataani 16.470-it Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut najugaqarput.

Naatsorsueriaatsimi nuuttartut ukiut kingulliit qulit ingerlaneranni nuuttartut malillugit suliarineqarput. Nuuttartut naatsorsornerini nikerartoqarpallaannginnissaa pissutaavoq, piffissap sivisuup ingerlanerani, tassa ukiut qulit ingerlanerini nuuttartut, naatsorsuinnermut atoneri.

Naatsorsukkami 2-mi nunanut allanut nuuttartut ukiut kingulliit qulit ingerlanerini affaannanngortinneqarput. Nuuttartut ikilinnerisigut ukiut 30-it tulluuttut innuttaasut amerlassusaat nikigangaarnaviannigilaq.

Takussutissiaq 5. 1996-imiit 2050-imut inuit amerlassusissaasa naatsorsornerat

	Inuit amerlassusaat	Inunngortut	Toqusut	Kalaallit Nunaannit nuuttut	Kalaallit Nunaannut nuuttut	Inunngortut amerlane-russutaat	Nuuttarttut katillugit	Iluarsiisutit
1996	55.857	1.051	442	2.897	2.414	609	-483	16
1997	55.967	1.095	492	2.980	2.579	603	-401	97
1998	56.072	980	457	2.934	2.419	523	-515	-4
1999	56.084	945	478	2.804	2.488	467	-316	114
2000	56.121	879	450	2.888	2.794	429	-94	214
2001	56.242	942	466	2.708	2.461	476	-247	-41
2002	56.512	954	446	2.414	2.126	508	-288	57
2003	56.675	879	411	2.733	2.388	468	-345	-27
2004	56.825	892	479	2.718	2.482	413	-236	33
2005	56.969	886	465	2.962	2.514	421	-448	43
2006	56.899	842	440	3.025	2.395	402	-630	26
2007	56.645	853	452	2.981	2.416	401	-565	23
2008	56.458	834	428	3.175	2.536	406	-639	32
2009	56.193	895	437	2.740	2.551	458	-189	10
2010	56.452	869	510	2.651	2.491	359	-160	36
2011	56.615	821	476	2.442	2.283	345	-159	52
2012	56.749	786	459	2.900	2.191	327	-709	-3
2013	56.370	820	444	2.513	2.066	376	-447	17
2014	56.282	805	461	2.733	2.148	344	-585	58
2015	55.983	854	472	2.691	2.186	382	-505	13
2016	55.847	830	487	2.763	2.451	343	-312	18
2017	55.860	853	499	2.580	2.248	354	-332	5
2018	55.877	854	469	2.632	2.207	385	-425	-
2019	55.837	853	478	2.665	2.225	375	-440	-2
2020	55.774	850	483	2.652	2.208	367	-444	4
2021	55.693	843	488	2.657	2.200	355	-457	6
2022	55.585	833	492	2.646	2.185	341	-461	8
2023	55.457	823	494	2.624	2.159	329	-465	9
2024	55.312	812	499	2.613	2.142	313	-471	13
2025	55.141	798	501	2.601	2.126	297	-475	15
2026	54.948	784	507	2.591	2.107	277	-484	17
2027	54.724	769	508	2.562	2.077	261	-485	18
2028	54.482	754	513	2.530	2.048	241	-482	22
2029	54.219	739	515	2.504	2.024	224	-480	22
2030	53.941	725	520	2.487	2.006	205	-481	24
2031	53.641	712	520	2.461	1.986	192	-475	26
2032	53.332	701	525	2.438	1.969	176	-469	27
2033	53.012	691	521	2.407	1.950	170	-457	29
2034	52.696	683	524	2.384	1.937	159	-447	33
2035	52.375	676	525	2.361	1.924	151	-437	32
2036	52.057	671	526	2.338	1.911	145	-427	35
2037	51.740	666	524	2.317	1.899	142	-418	39
2038	51.425	663	526	2.299	1.888	137	-411	39
2039	51.112	660	525	2.281	1.876	135	-405	41
2040	50.801	658	523	2.266	1.864	135	-402	41
2041	50.493	655	521	2.251	1.853	134	-398	43
2042	50.186	653	520	2.237	1.841	133	-396	44
2043	49.879	651	516	2.223	1.828	135	-395	45
2044	49.574	649	513	2.210	1.816	136	-394	45
2045	49.271	646	508	2.196	1.803	138	-393	47
2046	48.969	642	503	2.183	1.789	139	-394	46
2047	48.668	638	496	2.168	1.774	142	-394	53
2048	48.363	633	491	2.153	1.758	142	-395	49
2049	48.061	627	484	2.138	1.741	143	-397	48
2050	47.759	621	477	2.123	1.724	144	-399	...

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik - Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/benp18RD>).
Akunnaalliliineri iluarsiisuteqartoqarpoq.

Ilisarnaatinut nassuiaatit
... Paasisutissat pigineqanngillat
.. Paasisutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsisinnaasulluunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul
* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffissaq
Lars Pedersen
E-mail: LARP@stat.gl
Innuttaasut

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

